Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

"Агротехнические мероприятия в многолетних насаждениях в июне"

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата 08.06.2026 | **Выпуск** 6/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Язык** RU
www.plant-protection.com/article/2427?lang=ru

През юни атмосферата над Северното полукълбо постепенно ще премине към типичен летен режим. Полярният вихър вече е значително отслабен и практически се е разпаднал, което означава, че влиянието му върху времето в Европа ще бъде значително по-малко в сравнение с пролетните месеци. За България това означава предимно топло и често горещо време, но с типичните за сезона следобедни гръмотевични бури.

Комбинацията от по-горещ въздух от юг и по-хладни океански вълнови смущения от северозапад ще доведе до периоди на нестабилност, гръмотевични бури и краткотрайни застудявания, особено в западните и планинските райони на България.

Като цяло месецът се очаква да бъде по-топъл от климатичната норма, с усещане за ранно лято още от първите дни, а към края на месеца страната може да попадне под влиянието на първото сериозно горещо вълнение за годината.

Температурите постепенно ще се повишават. Сутрешните стойности ще бъдат между 11 °C и 16 °C, а максималните ще достигнат 25 °C – 30 °C. В Дунавската равнина и Горнотракийската низина не са изключени първите по-значителни летни горещини с температури около 31 °C – 32 °C.

Около средата на периода е възможно преминаването на студен атмосферен фронт, който ще донесе краткотрайни, но интензивни валежи и гръмотевични бури. Съществува и вероятност за градушка на места, типична за началото на летния сезон.

През второто десетдневие атмосферата ще остане динамична. Очакват се чести следобедни развития на купесто-дъждовни облаци, особено в Западна и Централна България. Времето ще бъде типично за юни – топли сутрини, горещи следобеди и локални бури в края на деня. Валежите няма да са повсеместни, но на места могат да бъдат значителни по количество за кратък период.

Минималните температури ще бъдат между 13 °C и 18 °C, а дневните – между 27 °C и 33 °C. В някои райони на Южна България температурите могат да се доближат до 35 °C, особено при продължителна южна адвекция. По Черноморието времето ще бъде по-стабилно, с повече слънчеви часове и по-нисък риск от валежи.

Краят на месеца ще донесе по-траен летен характер на времето. Над Южна Европа и Балканите ще се установи по-стабилен антициклонален режим, който ще ограничи валежите и ще повиши температурите. Температурите ще останат над нормата за периода. Минимумите ще бъдат между 15 °C и 20 °C, а максималните – между 30 °C и 35 °C. В най-топлите райони на страната не са изключени стойности до 36 °C – 37 °C. Това вероятно ще бъде периодът, в който ще преживеем първото по-продължително лятно горещо вълнение за сезона.

В овощните разсадници

Семенните лехи се торят с 6-8 kg амониева селитра или същото количество друг азотен тор на декар и се окопават. При необходимост се напояват.

Маточните насаждения се торят с 10-15 kg амониева селитра или същото количество друг азотен тор на декар и се зариват. При необходимост се напояват преди зариването.

В разсадниците се извършва окостеняване, за да се улесни нормалният растеж на присадените растения. Подложките и разсадниците се подготвят за окулиране.

В овощните насаждения

Да се следи връзките да не се врязват в клоните на коронованите овощни дръвчета и дивите форми, като при необходимост своевременно се разхлабват. Конкуриращите летораст, израстващи от подложката, трябва своевременно да се отстраняват.

При новозасадените дървета се извършва редовно окопаване. При нужда се напояват. След второто десетдневие младите овощни насаждения се торят с 15-20 kg амониева селитра на декар или същото количество друг азотен тор и се извършва плитка обработка на почвата.

При формиране на палмета скелетните клони се навеждат, когато достигнат обща дължина 2 – 2.5 m за първия етаж, 1.5-2 m за втория и 1 m за третия. При слаборастящите дървета се поставят под ъгъл 45-50°, а при силнорастящите – под 45-45° спрямо хоризонталата. Когато един етаж има скелетни клони с различна дължина, се навежда само силният, а слабият се оставя да расте и се навежда допълнително по-късно.

Механичното прореждане на плодовете при прасковите продължава.

На площи с осигурено напояване се извършва сеитба на зелени торове.

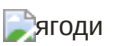

Започва масовото прибиране на черешите и вишните.

В ягодовите насаждения

Засаждат се последните ягодови фиданки, съхранявани в хладилник.

Грижите за плевене продължават при младите и новозасадените насаждения. При необходимост се напояват.

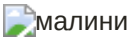

Брането продължава. Да не се бере през горещите часове на деня или при наличие на роса. За прясна консумация се берат заедно с плодната чашка.

В по-топлите райони след бране на последните плодове сламата се събира веднага и се отстранява. Насажденията се торят с 8-10 kg амониева селитра или същото количество друг азотен тор на декар и се извършва първата обработка след прибиране на реколтата. Ако е необходимо напояване, то се прави преди торенето.

В малиновите насаждения

Извършва се редовна обработка на почвата. При нужда се напоява, а в плододаващите насаждения редовете продължават да се почистват от много слаби и излишни издънки. Поддържа се здрава телената конструкция.

В някои райони около средата на юни започва прибирането на плодовете от ранните сортове. Когато започне узряването, пчелните семейства се преместват в други насаждения, но на разстояние не по-малко от 5 km.

В насажденията от касис

Почвата в лехите за вкореняване се обработва 2-3 пъти в зависимост от напояването, валежите и наличието на плевели. Извършват се редовни обра-

ботки както в младите, така и в плододаващите насаждения.

касис

Около средата на месеца в някои по-топли райони започва прибирането на плодовете.

В насажденията с други култури

Продължава присаждането на лимонови подложки с растяща пъпка.

Грижите за вкореняване на открити резници от нар, смокиня и облепиха продължават, като разсадникът редовно се окопава и полива. Извършват се необходимите третирания за борба с плевелите.

Към края на месеца неокулираните подложки от миналата година се окулират с растяща пъпка, като се използват пъпки от райска ябълка.

Продължава връзването на актинидиевите лози към опорните колове. Извършва се торене с последната 1/3 от годишната норма азот, определена за актинидия. Страничните летораси по главното стъбло на актинидията се почистват, за да се стимулира нейното развитие и цялостно оформяне. Оформя се във форма на буква "Т".

В лозовите масиви

лозе

Извършва се обработка на почвата там, където тя не е затревена, и се прилагат третирания за борба с плевелите. Целта на обработките е унищожаване на плевелите и разбиване на почвената кора. Обработва се плитко на дълбочина 8–10 cm. Броят на обработките зависи от заплевеляването и валежите. Извършват се механично с култиватори и ротационни мотики.

По време на цъфтежа не трябва да се извършват такива дейности: обработка на почвата, напояване и др., които водят до повишаване на атмосферната влажност и понижаване на температурата.

За борба с трайните плевели като пирей, поветица и див овес се използват хербициди с активно вещество глифозат, като Gligol 36 SL или Fast 36 SL, в концентрация 500/1000 ml/decare.

Стъблата на пирея се пръскат, когато достигнат дължина 20–30 cm. Постепенно, за 15–25 дни, те загиват. Поветицата се пръска, когато стъблата достигнат дължина 40–60 cm. В рамките на 7–10 дни те загиват напълно. Полската поветица се пръска през периода на цъфтежа ѝ.

Извършват се операции по зелена резитба в млади лозя и в плододаващи лозя.

Прищипват се онези летораси, при които тази практика не е извършена през май. Върху останалите се извършва пръстеноване, като се запазва само върхът на летораста над пръстена, който трябва да се отгледа и върже към опорната тел. Извършват се още второ окостеняване на стволовете, прокарване и връзване на леторастите в насажденията, спускане за ниско и средностъблено формиране и внимателно разхлабване на връзките върху зелените присадки.

В плододаващите лозя се извършват прокарване и връзване на леторастите в насажденията и спускане за ниско и средностъблено формиране.

Плододаващите лози се пръстеноват. Операцията се състои в отстраняване на пръстен от кората на плодната пръчка, зеления летораст или лозовото рамо с ширина 2–5 mm. Пръстеноването се извършва със специален инструмент за пръстеноване. Трябва да се спазват няколко важни условия: да се извърши 12–15 дни след цъфтежа, когато зърната са с големина на грахово зърно; за лози, резитбани по системата на Гюйо, пръстенът се поставя след извивката в хоризонталната част на плодната пръчка. За стъблени лози пръстенът трябва да се направи в основата на плодната пръчка. Същите лози се пръстеноват на всеки 3–4 години.

Чешмите, гроздовете и зърната се прореждат.

Когато процентът на завръз е много висок, се отстраняват до 40% от общия брой зърна. Отстраняват се предимно неоплодени, дребни и деформирани зърна. Тази операция се извършва в хладните часове на деня, много внимателно, без прекомерно манипулиране и без да се изтрива восъчният налеп по гроздовите зърна.

Леторастите в маточните блокове се пръстеноват и връзват.

В лехите за вкореняване на лозите почвената кора се разрохква, почистват се росни корени и лозите се торят.

Почистването на росните корени се извършва, когато по леторастите се появят първите мустачки. Количествата на оборския тор и минералните торове обикновено са съответно: 1000–1500 kg оборски тор, 3–4 kg амониева селитра, 5–10 kg суперфосфат и 3–6 kg калиева сол или друг източник на калий на декар.

ISSN 2815-522X